

PFU-SAK NR. 137/12

KLAGER: Allan Krill
ADRESSE: Brodtkorbs vei 4, 7018 Trondheim
TELEFON: 73594803 / 91897197
PUBLIKASJON: Altaposten
PUBLISERINGSDATO: 04.04.2012
STOFFOMRÅDE: Vitenskap/miljø
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Feilaktige opplysninger, samtidig imøtegåelse, tilsvar, saklighet og omtanke, tittelbruk
REGISTRERT: 04.05.2012
BEHANDLET I SEKR.: 08.05.2012; bedt red. om redegjørelse
25.05.2012; tilsvarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 28.08.2012
FERDIGBEHANDLET: 28.08.2012
BEHANDLINGSTID: 114 dager
KLAGEGRUPPE: Professor
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Altaposten publiserte **onsdag 4. april 2012** en artikkel med tittelen «**Kjemper innbitt mot "professor-svada"**» og ingressen:

«**Øystein Rushfeldt får massiv støtte i nedsablingen av Allan Krills Nussir-kritikk.**»

Innledningsvis i brødteksten ble det forklart nærmere hva Krills kritikk handler om og om bakgrunnen for at Rushfeldt imøtegår denne:

«**Norges geologiske undersøkelse (NGU) er blant dem som skarpt tar avstand fra Krills påstand om at utslippene fra Nussir vil inneholde mye svovel, og at slike prøver bevisst er valgt bort av Rushfeldt & Co. - Det eksisterer ikke noe grunnlag for å påstå at svovelrike prøver er valgt bort ved forsøkene, skriver NGU i et brev til Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif). I samme brev påpeker NGU også at Allan Krills høringsuttalelse bygger på observasjoner i små forekomster som det ikke foreligger "planer eller ønske om å utnytte". Brevet er et svar på at geologi-professor Allan Krill ved NTNU i en privat høringsuttalelse til samme Klif har hevdet at Nussir jukser.**»

Om professor Krills synspunkter het det også i artikkelen:

«Krill mener altså at malmprøvene som er analysert ikke er representative for malmforekomsten som det planlegges drift på. Hans poeng er at avgangsmassene til sjøen derfor vil inneholde mer svovel enn det som det er sagt at de skal gjøre.»

Videre uttaler Krills kritiker:

«- Det er tre gruver i verden som har kobbermalm uten svovel, en i Polen, en i Afrika og Nussir i Norge. Dette vet alle som har peiling på geologi, og det gjør at slike påstander er tunge å svelge, sier Rushfeldt.»

På avisens spørsmål om Krills utspill bør tas alvorlig, svarer Rushfeldt:

«- I intervjuene han gir holder han fast på påstanden, selv om alle sier at han beviselig tar feil.»

Under mellomtittelen **«Ikke kompetanse»**, fremgår det dessuten:

«Krill skal først ha luftet sin høringsuttalelse hos kjente i NGU, kamuflert som en kronikk, men fikk straks tilbakemelding om [at] påstanden ikke måtte publiseres siden den ikke holdt vann. Likevel publiserte han den. Rushfeldt mener Krills private syn som miljøverner, har påvirket ham til å forfatte uttalelsen. – Jeg har vært i kontakt med ledelsen i NGU, som slår fast at Krill absolutt ikke har kompetanse på dette.»

KLAGEN:

Klager er den kritiserte professoren, Allan Krill, som mener den påklagede artikkelen er et personangrep på ham. Han reagerer på at Altaposten ikke kontaktet ham slik at han fikk anledning til å ta til motmæle og korrigere faktiske feil. I tillegg anfører han brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.1 (saklighet og omtanke) og 4.4 (tittelbruk).

Klager forklarer om bakgrunnen for artikkelen og dens tema: «Jeg står litt alene som en geologisk 'varsler.' Jeg fortalte i fire høringsuttalelser til Klif (Klima og forurensningstilsyn) hvordan gruveselskapet Nussir ASA har gitt manglende og misvisende geologisk opplysning om miljøfarer, i forbindelse med sin søknad om deponering av gruveavfall i Repparfjorden. Geologer ved NGU (Norges geologisk undersøkelse) og NTNU (der jeg jobber) er betalte konsulenter for Nussir ASA. Etter oppfordring fra Nussir ASA, har de skrevet korreksjoner til mine uttalelser, der de påpeker småfeil i mine uttalelser. Men ingen geologer vil ta opp det som er av miljøbetydning: at ikke-geologer (f.eks. Fiskarlaget) er blitt ført bak lyset av Nussir ASA i forhold til svovel/sulfid-farer.»

Når det gjelder den påklagede artikkelen, innvender klager at det er feil når avisen skriver at utslippene «vil inneholde mye svovel». Klager presiserer: «Jeg varslet at utslippene 'vil inneholde svovel', ikke nødvendigvis mye. At de er svovelholdige er noe som ikke kom klart fram for ikke-geologer.»

Klager anfører også at påstanden om at «det er tre gruver i verden som har kobbermalm uten svovel», og at «dette vet alle som har peiling på geologi», er «fullstendig galt». Klager opplyser: «Alle kobbermalmer i verden har svovel, men noen malmer har mindre svovel (og mindre kobber) enn andre. All kobber i Repparfjord forekommer sammen med svovel, i

form av kobbersulfider (svovel-holdige mineraler.) Men det er lite kobber i forhold til andre malmer. At jeg, som professor i geologi ved NTNU, ikke har peiling på geologi, er simpel[t] personangrep!»

Klager avviser også påstanden om at «alle sier at han beviselig tar feil». Han anfører: «NGU og NTNU har påpekt småfeil, som lett oppstår i vitenskapelige diskusjoner der ikke all opplysninger er tydelig. Men de feilene har ingen betydning i forhold til sakens viktige og alvorlige punkter, at Nussir har brukt ikke-representative prøver i sin miljø-utredninger. (...) Fordi at småfeil finnes, betyr ikke at viktige beviser også er feil.»

Også påstanden «kamouflert som en kronikk» anser klager som «misvisende». Han forklarer: «Jeg skrev en kronikk (eller leserbrev) uken før jeg skrev min første høringsuttalelse, men det har ingenting med kamuflering å gjøre. Jeg sendte mitt leserbrev til flere aviser (inkludert Altaposten, men det kom ikke i trykk der).» (Kronikken er vedlagt, sekr. anm.)

TILSVARSRUNDEN:

Altaposten opplyser at avisen ikke publiserte klagers kronikk ettersom redaksjonen oppfattet den som kontroversiell «med opplysninger som var vanskelig å verifisere». I stedet trykket avisen et annet innlegg av Krill 22. mars, «Hastverk er lastverk» (vedlagt, sekr. anm.), som redaksjonen mener har «samme budskap og advarsler knyttet til sjødeponi når avgangen har mye kobber fra en sulfidgruve [sic]».

Altaposten anfører videre: «Kronikken til Krill ble ledsaget av betydelig debatt og løpende nyhetsdekning i de aviser som har Kvalsund i sitt dekningsområde. Innlegget i Altaposten anser vi som en del av debatten[.]»

Slik avisen ser det, oppsummerer den påklagede artikkelen «de ulike posisjonene i den offentlige debatten». Avisen gjengir disse punktvis slik:

- Krill mener at malmprøvene som er analysert, ikke er representative for malmforekomstene som det planlegges drift på
- Nussir AS hevder at svovel omtrent ikke er tilstedeværende i forekomstene. Derfor mener selskapet at svertesvart kampanjen de er utsatt for kan skape urettferdige omdømmeproblemer, ikke minst i forhold til investorer
- Brev fra Norges geologiske undersøkelser (NGU) viser at de ikke støtter påstandene fra Krill
- Krills arbeidsgiver NTNU går ikke god for påstandene

Redaksjonen kommenterer: «Vi anså disse innspillene som tilsvarende på kritikken fra Krill. Tittelen henspiller naturligvis på at disse innspillene mente det handlet om "professor-svada".»

For øvrig anfører Altaposten: «Hvis det godtgjøres faktafeil i Altapostens dekning er det naturligvis ønskelig for redaksjonen å formidle disse til leserne. Vi registrerer at Krill har dette i klagen til PFU, men han har ikke tatt kontakt med Altaposten for å få korreksjoner på trykk.»

Klageren anfører i et kort tilsva: «Jeg forstår at Nussir har behov for å avvise mine påstander. Men hvis Nussir ønsket tilsva i Altapostens spalter, bør de ha skrevet sitt eget leserbrev. I stedet for dette, har de gitt Altaposten misvisende informasjon, som Altaposten har ukritisk publisert, uten å kontrollere informasjonen med meg, eller med aktuelle personer ved NTNU eller NGU.»

Altaposten har etter dette ikke hatt ytterligere kommentarer.